

# НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2020 ГОДИНА „СОФИЙСКА ВОДА АД“

## 1. ЕКОЛОГИЧНИ ВЪПРОСИ

### 1.1. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2020 Г.

Град София се разраства. Нуждите на града, в който живеем и работим, също. Природните ресурси стават все по-оскъдни. "Софийска вода" АД е най-големият ВиК оператор в България и е компанията, на която е поверено управлението на жизненоважния ресурс за нашия град – ВОДАТА. Превключването от потреблението на ресурси към тяхното възобновяване е ключът към икономическия модел на растеж. За това допринася кръговата икономика. "Софийска вода" АД разработва и прилага решения, насочени към подобряване на достъпа до чиста питейна вода и връщането ѝ в природата в отлично качество, като се води от принципа на кръгова икономика.

Ние сме лоялни към нашата мисия: **ВЪЗОбновяване на световните ресурси.**

"Софийска вода" АД има сертифицирана система за управление на околната среда (СУОС) според изискванията на международен стандарт ISO 14001:2015. През 2020 г. продължи поддържането на системата чрез подобряване на документацията на СУОС и провеждането на вътрешни регулярни проверки съгласно утвърдения годишен график. Във връзка с интегрираната Политика за качество, околна среда и безопасност и здраве и съгласно изискванията на ISO бяха актуализирани аспектите на околната среда и необходимите спазувания с подизпълнители, за да се поддържа и развива СУОС.

През 2020 г. "Софийска вода" АД поднови регистрацията си от Министерството на околната среда и водите по схемата на Европейската общност за управление по околна среда и одит (EMAS) с обхват всички пречиствателни станции и водопроводната мрежа.

### 1.2. ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ПРЕЗ 2020 Г.

ВиК системата на град София е проектирана и осъществена така, че да използва в по-голямата си част силата на гравитацията за придвижване на водата. Водоизточниците са планински, помпените станции по водопроводната и канализационна станции са малко на брой. Въпреки това доставката и пречистването на води са процеси, които се нуждаят от енергия, за да бъдат осъществени. "Софийска вода" АД е внедрила и използва системи за постоянен мониторинг на енергийното потребление на големите пречиствателни станции на питейни и отпадъчни води.

За периода януари-декември 2020 г. в Софийската пречиствателна станция за отпадъчни води е произведена 24 023 мегаватчаса зелена енергия (с 17.9% мегавата енергия повече спрямо предходна година). Производството се базира на когенерационна инсталация за оползотворяване на биогаз, който се отделя в процеса на третиране на утайките в станцията. За 2020 г. произведената в пречиствателната станция зелена енергия покрива над 99% нуждите от електроенергия на пречиствателната станция.

### 1.3.ЕМИСИИ В АТМОСФЕРАТА ПРЕЗ 2020 Г.

#### Преки емисии

Преките емисии в атмосферния въздух компанията генерира чрез употребата на транспортни средства, както и чрез употребата на енергийни източници за отопление на някои от обектите си. За 2020 г. директните емисии възлизат на 1,98 хил. тона въглероден диоксид (CO<sub>2</sub>), което не включва изнесените дейности към доставчици на „Софийска вода“ АД. Наблюдава се намаление с 1,3 % спрямо 2019 г. Във връзка с контрола на тези преките емисии „Софийска вода“ АД използва GPS система, чрез която се следят маршрутите, скоростта, ускорението и работа на място на служебните автомобили. Също така, при подбор на услуги и стоки се оценява отдалечеността на потенциалните доставчици, когато това е възможно.

#### Непреки емисии

Непреки емисии са резултат от употребата на енергия – електрическа и топлинна. През 2020 г. данните показват, че индиректните емисии на дружеството възлизат на 2,84 хил. тона въглероден диоксид (CO<sub>2</sub>), което е с 29,98% по-малко в сравнение с миналата година.

Глобалното намаление на емисиите на парникови газове за 2020 г. е 17,93 хил. тона еквивалент на въглероден диоксид (CO<sub>2</sub>), като основно това се дължи на производството и употребата на възобновяема енергия.

### 1.4. ВОДЕН РЕСУРС ПРЕЗ 2020 Г.

#### Намаляване на загубите

Постоянният мониторинг на количествата вода, подавани за територията на концесионната област, е в основата на управлението на водите, осъществявано от „Софийска вода“ АД.

Общо взета вода от всички водоизточници за периода януари - декември 2020 г. е 146 851 513 м<sup>3</sup>.

Данните, получени от мониторинга през годината, показват, че водните количества, използвани за водоснабдяване, бележат намаление спрямо 2019 г. Намалението се дължи основно на усилията на компанията за намаляване на загубите, като принос има и обявената епидемиологична обстановка, и свързаните с това намаляване на икономическите активности.

Добитата сурова вода от всички водоизточници през периода януари-декември 2020 г. спрямо същия период през 2019 г. бележи намаление с 6 750 224 м<sup>3</sup>, независимо от аварийно подадените количества към гр. Перник по време на водната криза в града.

Намаляване на загубите по водопроводната мрежа е приоритет за инвестиционната програма на „Софийска вода“ АД. Реализираните общи инвестиции са в размер на 39.7 милиона лв. От тях 38 милиона лв. са в регулирани услуги, което представлява 112% от плана.

#### Качество на питейната вода

Всяка година „Софийска вода“ АД постига законово определените норми за качество на питейната вода. Въпреки това не спираме да си поставяме още по-големи предизвикателства за постигане на още по-добри резултати. За 2020 г. са мониторирани проби от пунктовете, включени във всички 6 зони на водоснабдяване, като е надвишена честотата, изисквана в *Наредба 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели от 16.01.2018*

### Отвеждане и пречистване на отпадъчни води

През 2020 г. изградената нова канализационна мрежа е 1.17 км. През периода януари – декември 2020 г. в СПСОВ са пречистени общо 118.7 млн. м<sup>3</sup> отпадъчни води от канализационната мрежа на Столична община.

### Качество на пречистените отпадъчни води

Лабораторният изпитвателен комплекс (ЛИК), сектор „Отпадъчни води” в СПСОВ Кубратово, извършва постоянен мониторинг на показателите на качеството на пречистените отпадъчни води и генерираните утайки в процеса на пречистване.

Съгласно разрешителното за заустване на отпадъчни води, се анализират основните показатели - биологична потребност от кислород (БПК<sub>5</sub>), химична потребност от кислород (ХПК) и неразтворени вещества (НВ), общ азот, общ фосфор и всички останали дефинирани показатели в разрешителното за заустване на пречистените отпадъчни води на изход СПСОВ. През 2020 г. са спестени на река Искър следните количества замърсители от отпадъчните води:

- 15 589 т БПК<sub>5</sub>
- 34 708 т ХПК
- 2 897 т азот
- 416 т фосфор

През 2020 г. са взети нормативно определените брой проби от цитираните по-горе показатели за качеството на пречистените отпадъчни води. Стойностите на качествените показатели на пробите са под нивата, определени в разрешителното за заустване на отпадъчни води.

## **1.5. ПОЧВИ**

От процеса на пречистване на отпадъчни води се отделя „утайка“, която представлява смес от органични и неорганични частици и вода. След преминаване на процес по стабилизация и обезводняване, утайката може да се използва в земеделието за наторяване на култури, които не са предназначени за човешка консумация. Качеството на утайката, отделена при процеса на пречистване на отпадъчните води, се изпитва съгласно Наредбата за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието.

През 2020 г. 17 346 тона (сухо вещество) утайка от СПСОВ Кубратово е оползотворена върху земеделски площи вместо да бъде депонирана или изгорена, като по този начин са спестени на околната среда влаганите при производството изкуствени торове. През 2019 г. стартира научен проект на тема „Възможности от оползотворяването на утайки, получени при пречистване на отпадъчни води и ефект за устойчиво земеделие“, който се изпълнява от експерти от Института по аграрна икономика – София, в партньорство с експерти от Институт по почвознание и агроекология "Н. Пушкиров". Проектът е с продължителност 18 месеца.

Това проучване ще изследва влиянието на утайката върху различните видове почви и земеделските култури, което от своя страна ще доведе до доказани резултати, които ще са от полза за всички ВиК оператори в страната. Поради епидемиологичната обстановка в страната, срокът беше удължен. Финалният доклад е изпратен за преглед и одобрение от работната група през март 2021 г.

## 1.6. ОТПАДЪЦИ

„Софийска вода“ АД предоставя на своите служители възможност да изхвърлят отделно отпадъците си, като цели тяхното рециклиране или правилно обезвреждане в съответствие със законодателството по управление на отпадъците на Р България. Освен отделно събиране на отпадъци от опаковки, на обектите на Дружеството се събират и предават излезли от употреба батерии, тонери и електрическо и електронно оборудване.

На различните площадки се събират още метални отпадъци, стъкло, отработени масла, гуми, използвано еднократно облекло и други видове отпадъци. През 2018 г. „Софийска вода“ АД се включи в кампанията „Капачки за бъдеще“. На всички обекти на организацията са разположени съдове и служителите активно участват в събирането на капачки. По този начин ангажираността е свързана не само с идеята на кампанията, но и с намаляване и рециклиране на пластмасовите отпадъци и замърсяването на околната среда. През 2020 г. дружеството участва в предаване на събраните пластмасови капачки, като количеството е около 150 кг в помощ за закупуване на нови кувъзи за недоносени бебета.

В рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО) за втора поредна година беше организиран базар на тема "Отпадъкът за един е нещо ценно за друг", което показва различна възможност за предотвратяване генерирането на отпадъци. Беше организиран конкурс с цел намаляване на хранителните отпадъци. Участниците бяха предизвикани да участват с рецепта от продукти изостанали в техните хладилници.

Дружеството спазва стриктно българското законодателство за управление на отпадъците. През 2020 г. са предадени за обезвреждане, оползотворяване или рециклиране:

- 14,67 тона опасни отпадъци;
- 28 611 тона неопасни отпадъци, които включват изкопани земни маси и не включват утайки от СПСОВ за оползотворяване върху земеделски площи;
- 17 346 тона (сухо вещество) - утайка от СПСОВ „Кубратово“ за оползотворяване върху земеделски площи.

## 1.7. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Опазването на биоразнообразието и осигуряването на благоприятни условия на екосистемите е приоритет за Групата на Веолия и един от ангажиментите за устойчиво развитие.

4-ри от обектите на „Софийска вода“ АД бяха определени като *чувствителни* според критериите, поставени от Групата. Това са: ПСПВ Бистрица; ПСПВ Панчарево; ПСОВ Кубратово и ПСПВ Мала църква.

Проектът стартира през 2019 г., съвместно с биолозите от Научноизследователския сектор при СУ „Св. Климент Охридски“ и беше разделен на два етапа:

- I-ви етап /2019 г./ - обследване на биоразнообразието на ПСПВ Бистрица и ПСПВ Панчарево
- II – ри етап /2020 г./ - обследване на биоразнообразието на СПСОВ Кубратово и ПСПВ Мала църква.

През периода април - юли 2020 г. се изпълни втората част от проекта - „Изготвяне на Доклад за състоянието на биологичното разнообразие (Оценка, анализ и препоръки) за ПСПВ Мала

Църква и СПСОВ Кубратово. В рамките на проекта беше извършено обследване на флората и фауната на двете площадки чрез ежедневно обхождане на територията с максимално покритие, заснемане на видовете и местообитанията с техника, използване на фотокапани с цел денонощно наблюдение на обекта по време на проучването. В изготвените доклади е направена оценка на състоянието и са дадени конкретни мерки за опазване на съществуващото биоразнообразие, както и препоръки и мерки с насоки за бъдещо развитие и подобрене. Мерките за опазване на биоразнообразието включват поставяне на къщички и хранилки за птици, хотели за насекоми, информационни табели както за служителите, така и за посетители с цел повишаване на осведомеността за обитателите на станциите.

През 2020 г. започна изпълнението на част от мерките по етап I, като бяха закупени и поставени 11 къщички за птици, 4 хранилки за птици и 4-ри хотела за насекоми на обектите ПСПВ Бистрица и ПСПВ Панчарево.

През март 2020 г. беше възстановено дръвче на ул. „Г. Раковски“ след получен сигнал в Контактен център на Столична община към район Средец за унищожена алейна растителност. Отдел „Услуги по опазване на околната среда“ направи необходимото да възстанови определения от общината вид дърво.

На 22-ри април 2020 г. отбелязването на Денят на земята беше пренесено в интернет пространството поради епидемиологичната обстановка. Бяха проведени дискусии в няколко платформи, в които всеки служител имаше свободен достъп.

## 1.8. ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА И МАТЕРИАЛИ

В процесите на пречистване на питейни и отпадъчни води се употребяват различни опасни за околната среда химични вещества и материали. Най-съществените като количество от тях са хлор газ и белина за дезинфекция на питейните води и железен трихлорид за отстраняване на фосфора от отпадъчните води. Неотстраняването на азота и фосфора води до антропогенно замърсяване (еутрофикация) на реките. Ежегодно компанията си поставя за цел да намали товара за околната среда от употребата на тези вещества. Също така ежегодно се проиграват аварийни ситуации с опасни вещества и материали, осигуряват се средства за улавяне на разливи, както и аварийни сигнализиращи системи. На местата на работа и съхранение на опасни вещества са разпространени кратки информационни листа, които допринасят за правилната им употреба или третиране като отпадък.

## 1.9. ДРУГИ АЛТЕРНАТИВИ

С 20% нарасна броят на жителите и фирмите в София през изминалата година (2020 г.), които желаят да получават електронна фактура от “Софийска вода”. За периода януари - декември 2020 г. 15 545 клиенти се отказваха от хартиените си фактури, като общият им брой към края на годината достигна общо 156 958 клиенти, които получават електронни фактури.

## *2. СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ*

Към 31.12.2020 г. в „Софийска вода“ АД работят 1127 служителя, от които 110 на ръководни позиции (50 мъже и 60 жени). На длъжности супервайзър и технически персонал – общо 222 (150 мъже и 72 жени); офис служители – общо 359 (56 мъже и 303 жени) и работници – общо 436 (400 мъже и 36 жени).

В компанията са представени две синдикални организации - ФСО „ПОДКРЕПА“ и ОСО „ВОДОСНАБДЯВАНЕ“ към КНСБ, с които „Софийска вода“ АД има сключен колективен трудов договор.

„Софийска вода“ АД има изградена политика за развитие на компетенциите на служителите с цел поддържане на висок професионален стандарт и повишаване на тяхната мотивация. Развитието на професионални компетенции се осъществява чрез разнообразни подходи и форми, като присъствени и дистанционни обучения и семинари, провеждани от външни доставчици или вътрешни обучители със специфична експертиза. Въведена е и практика за временна ротация на друга позиция, което дава възможност за практическо развиване на знания и умения и по-широко разбиране на дейностите и процесите в компанията.

Програмите за обучение и развитие са насочени към:

- развитие на професионални умения, придобиване и поддържане на професионална квалификация;
- безопасност и здраве при работа;
- повишаване на личния потенциал и развитие на социални и лидерски умения;
- дигитална компетентност;
- правна и нормативна компетентност;

В обученията за повишаване на професионалните компетенции са реализирани общо 2341 участия и 13023 учебни часа.

В компанията стриктно се спазват изискванията за придобиване на правоспособност или опресняване на знания по безопасност и здраве при работа, необходими за изпълняването на конкретни дейности. През 2020 г. в задължителни обученията по БЗР са реализирани 2373 участия и 7982 учебни часа.

Общо в обученията през 2020 са били включени 1186 човека, а броят участия е 4714. Реализираните учебни часове са 21 005. От тях 14 340 часа са под формата на дистанционно обучение.

През 2020 година в Софийска вода АД започна активно да се използва платформа за дистанционно обучение ILIAS, през която са реализирани близо 4000 учебни часа.

## *3. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД*

През 2020 г. има 2 трудови злополуки (по чл. 55, ал 1 - по време на работа), 4 инцидента (нараняване без загуба на работоспособност), 11 почти инциденти (нежелани събития без нараняване на човек) и 169 заведени щети със служебни автомобили. Всички злополуки, инциденти и почти инциденти се докладват и анализират незабавно.

#### 4. БОРБА С КОРУПЦИЯТА И ПОДКУПИТЕ

Основните политики и процедури, свързани с начина, по който дружеството разрешава въпроси и случаи на корупция и подкупи, са:

- Ръководства и насоки за етично поведение на Групата Веолия – включва Етичен кодекс с последна актуализация от 2018 г. и Кодекс за антикорупционно поведение с последна актуализация от 2020 г., както и Харта за използване на правото за подаване на сигнали по етични въпроси във Веолия
- Правилник за вътрешния трудов ред на СВ;
- Политика за оповестяване на СВ;
- Процедура „Подаръци, гостоприемство и дарения. Конфликт на интереси“, версия от 2020 г.;
- Процедура за проверка и разследване на сигнали за измами, последна актуализация от 2020 г., вкл. Антикорупционен телефон (+359 2 8122 521, публикуван на официалния уебсайт на СВ: [www.sofiyskavoda.bg](http://www.sofiyskavoda.bg));
- Процедура „Комплексна проверка“, която да регламентира реда и начина за провеждане на допълнителен, целенасочен контрол с цел управление и предотвратяване на риска от корупция при определени сделки, проекти, дейности, бизнес партньори или служители на дружеството, създадена през 2020 г.;
- Счетоводна политика;
- Процедура за счетоводно приключване;
- Инструкция за получаване, осчетоводяване и плащане на фактури на доставчици;
- Процедура за закупуване, инвентаризация, продажба и брак на дълготрайни активи;
- Процедура „Възникване, изменение и прекратяване на трудово правоотношение“, с последна актуализация от 2020 г.;
- Процедура „Управление на представянето на служителите“.

От месец април 2020 г. дружеството е сертифицирано по БДС EN ISO 37001:2016 и има внедрена и функционираща Система за управление за борба с подкупването.

Процесите, свързани с извършване на вътрешен контрол и ресурсите, предназначени за предотвратяване на корупцията и подкупите, са регламентирани с горепосочените политики и процедури. Основна роля при проверка на сигнали и жалби, съдържащи информация за нередности/измами/корупция, имат отдел „Системи за управление и сертификация“, при необходимост със съдействието на отдел „Вътрешен одит“ и дирекция „Сигурност“, които получават, проверяват със съдействието на отдел „Правен“ и докладват резултатите от тези проверки на изпълнителен директор и директор „Човешки ресурси и администрация“ за предприемане на последващи действия съгласно законодателството и Правилника за вътрешния трудов ред на дружеството.

Използваните от дружеството механизми за подаване на сигнали за нарушения, корупция и т.н., са:

- Подаване на устен или писмен сигнал до съответния ресорен директор или ако се прецени, че това не би било подходящо, има възможност за директна връзка с изпълнителен директор, директор „Вътрешен одит, контрол на качеството и управление на риска“ или директор „Човешки ресурси и администрация“, както и за подаване на сигнала до Комисията по етика на „Софийска вода“ АД, председателствана от Изпълнителния директор;
- Анти-корупционен телефон (+359 2 8122 521, публикуван на официалния уебсайт на СВ: [www.sofiyskavoda.bg](http://www.sofiyskavoda.bg));
- Ако са налице основателни съмнения, че сигналът може да бъде адекватно решен на местно ниво - има възможност за неговото препращане до Комитета по етика на

Групата Веолия, който е базиран в Париж.

Процесът по управление на риска в СВ е регламентиран в Политика за управление на риска и опосредстван със Системна процедура за управление на риска, която описва методологичния подход за идентифициране, измерване, контрол и последващ мониторинг на онези обстоятелства, събития и действия, които биха могли да повлияят на постигането на бизнес целите на компанията. Приетият подход за оценка и управление на рисковете се използва и за оценка на риска, свързан с корупция. За целта през 2020 г. е въведена Системна инструкция „Оценяване на риска от възникване на корупция“ като част от Системната процедура за управление на риска. Приложимите критерии се отнасят до оценка на въздействието на риска във финансово изражение, както и в области като репутационно, регулаторно и др. въздействие; оценка на вероятността рискът да настъпи, както и оценка на ефективността на текущия контрол, въведен за справяне със съответния риск. При тази оценка се вземат предвид присъщи характеристики на оценяваната дейност, които могат да имат по-голяма тежест, като директен контакт с клиенти или доставчици, потенциален конфликт на интереси поради наличие на свързаност между лицата (напр. роднинска линия, бизнес партньорство и др.) и т.н. Наборът от вътрешни правила /документи/ за идентифициране, оценка и реакция на рисковете (управление на риска), вкл. и на тези от подкупване, е част от Интегрираната система за управление на дружеството. Тя включва внедрените и функциониращи системи за управление по БДС EN ISO: 9001 (Система за управление на качеството), 14001 (Система за управление на околната среда), 45001 (Система за управление на здравето и безопасността при работа) и ISO 37001 (Система за управление за борба с подкупването).

Вътрешните одитори играят важна роля в оценяване на ефикасността на контролните системи и допринасят за текущата ефикасност. Поради организационната си позиция и правомощията си в компанията, Вътрешният одит често има значителна роля по отношение на идентифицирането на рискове, свързани с измами. Идентифицираните при вътрешни одити, проверки и наблюдения слабости на вътрешния контрол и възможности за извършване на измами се докладват на ръководителите, като най-сериозните въпроси се отнасят до висшето ръководство и съвета на директорите. През 2020 г. има един установен случай на злоупотреба (нерегламентирано искане на пари от индустриални клиенти) и в тази връзка са предприети съответни мерки за освобождаване на служителите, реорганизация на дейността и недопускане проявлението на този риск отново.